Vdekje fashizmit — Liri Popullit

Poštarina plaćena u gotovu
Taksa postale e paguame

RILINDJA

ИЗЛАЗИ ДВА ПУТА НЕДЕЉНО: ЧЕТВРТКОМ И НЕДЕЉОМ

DAL DY HERE NE JAVE: T'EJTEN DHE TE DIELLEN

Redakcija: Prishtine
Rruga Emin Duraku Nr. 1

PAJTIMET
per 1 vit 192 din
— 6 muej 96 —
— 3 muej 48 —

Dorshkrimet nuk kthehen

Odgovorni urednik XHELADIN HANA
Drejtori pergjegjes

ORGAN I FRONTIT POPULLUER TE KOSOVES E METOHIS

Vjeti IV Nr. 135 | PRISHTINE, e ejte 12 Gusht 1948 | Çmimi 2 dinarë

BLEMJA E DRITHNAVE TE BARDHE

Duhet me e Shpejtue fshimjen e drithnave per te muejt me e realizue me kohe planin e blemjes

Per shkak se fshimja e drithnave te bardhe ka fillue me vonesa as blemja e ketyne drithnave nuk asht tue u zhvillue me rithmin e duhun. Ne te gjitha rrethet e Krahines s'one asht perpunue plani i blemjes dhe asht nda ne plane ditore. Prodhuesave u jane dhane vendimet perkatese mbi sasinat e caktueme te tepricave te drithit per t'ia shite shtetit dhe ne shumicen e rretheve jane krye pregatitjet perkatese per fillimin intensiv te blemjes. Mirepo, fshimja e shpejt e drithnave kishte me e shpejtesue blemjen si dhe realizimin e planit. Prandaj asht e nevojshme qe ne vendet e fshimjes t'organizohet puna sa ma mire, bile te perdoren edhe turnet e nates. Organizatat dhe njisit e Frontit duhet te bajne gmos per kryemjen me sukses te fshimjeve dhe te realizimit te planit. Fshimja duhet t'organizohet n'ate menyre qe ma se pari te kryhet fshimja e drithit te pasanikve e mandej e bujqeve te tjere, mbassi teprica e drithit duhet te merren ma se pari nga pasanikët, te cilet si zakonisht do te tentojne me e shtye fshimjen dhe keshtu dhe dorzimin e tepricave.

Nji dobesi tjeter qe asht konstatue per ç fshimjes asht mungesa e sherbimit informativ. Kjo asht nji e mete e madhe qe duhet te zhduket sa ma pare, ne menyre qe t'evitohet çdo konfuzjon dhe te mundet me kohe me u dhane ndihma e nevojshme. N'anen tjeter duhet me i zmadhue planet ditore ne menyre qe plani i pergjithshem te realizohet ne afatin e caktuem.

Nji e mete tjeter asht mungesa e bonave dhe e artikujve te ndryshem industrijal neper shum kooperative shit-blemse te Krahines s'one.

Spekulanti Nuredin Selimi nga Studeçani asht gjobite me 20.000 dinare per shkak se ka tentue me e shite drithin ne menyre te palejushme

Ne rrethin e Suharekes ende nuk ka fillue blemja e drithnave per shkak se maqinat e fshimjes menzi kane dale ne teren me 5 te k.m. Me gjithe ket katundaret e vorfen dhe te mesem kane fillue me i dorzue tepricat e veta qysh ne kohe, mbassi e kane krye fshimjen me kafshe.

Asht konstatue se puna e blemjes se drithnave nuk asht organizue si duhet ne keshillat e vendeve Mamushe, Studençan dhe Bukosh. Kjo rrjedhe per shkak te plogeshtis dhe te mos angazhimit te mjaftueshem nga ana e keshillave te vendeve. Ne mbare rrethin asht konstatue se kategorinat ma te nalta te bujqeve po merrohen ma teper rreth vendimeve mbi dorzimin e tepricave te drithit, me qellim qe blemja e drithnave te shtyhet dhe ne ket menyre te mujne me e mshefe drithin dhe me spekulue me te. Mirepo, syni te popullit nuk mundet me i shpetue asgji. Spekulanti i keqije Nuredin Selimi nga Studençani e ka ngarkue qerren me drith dhe ka tentue me e shite ne rrethin e Prizrenit, per kete arsye asht gjobite me 20.000 dinare Pasaniku Rostem Alija nga Grekovci i cili deri tash vone ka qene n'arati dhe me gjithse pushteti populluer ia ka fale fajin, ka refuzue me e marre vendimin dhe me i dorzue sasinat e caktueme te tepricave te drithit. Per kete arsye asht kape dhe u asht dorzue organeve kompetente. Kulaku Smail Pajo nga Gjinovci ia ka shite Mehmet Ramës nga Budakova 100 kgr. drith, per kete arsye asht gjobite me 10.000 dinare.

Rrethi i Gjakoves e fitoi flamurin kalimtar per sukseset e mbrrijtuna ne ndertimin e shtepijave kooperative

Ne mbledhjen e vet me 6 te ketij mueji Keshilli Ekzekutiv Krahinuer i Frontit ka prue vendimin qe per rezultatet ma te mira te mbrrijtuna ne pune ne ndertimin e shtepijave kooperativiste t'i epet flamuri kalimtar rrethit te Gjakoves. Prej 14 shtepijave kooperativiste, sa ndertohen ne ket rreth, dy jane gati, 5 jane mbulue, e shtate te tjera ndertohen. Fronti Populluer i rrethit te Gjakoves e ka sigurue edhe nji pjese te materjalit industrijal tue e ble ne baze te çmimeve te lidhuna me anen e prodhimeve te veta bujqesore. Populli i ketij rrethi per ndertimin e shtepijave kooperativiste ka dhane 2 miljone e 335.750 dinare.

PRISHTINE:

Organizatat e Frontit populluer te Kosoves dhe Metohis kane 244 brigada puntore, 1.321 çeta puntore dhe 5.324 dhetshe puntore, ne te cilat punojne 96.603 frontista. Me gjithse keto njisi puntore nuk jane ba ende forma e vetme e vazhdueshme e punes t'organizatave t'ona te Frontit, ato kane nji randesi te madhe ne kryemjen e detyreve te Frontit Populluer te Krahines s'one. Detyra e organizatave te Frontit ne Kosmet tash asht qe keto njisi te perforcohen edhe ma teper dhe te zgjanohen e te bahen forma me ane te se ciles do te manifestohet krejt fuqija e organizatave t'ona te Frontit ne lufte per Planin pesvjeçar.

Konkluzat e Frontit populluer ne lidhje me punen ne gjysemvjetorin e pare

Keshilli Ekzekutiv Krahinuer ne mbledhjen e vet me daten 6-VIII-1948 tue i shkoqite rezultatet e punes t'organizatave te Frontit Populluer per gjysemvjetorin e pare, konstaton:

1. Ne teren nuk ekziston koordinimi i mjaftueshem ne punen e organizatave masovike, gja qe shprehet negativisht ne rezultatet e punes. Ky perfundim mund te nxirret prej gete referatit te gjysemvjetorit, ne te cilin nuk gjindet referati mbi punen e rinis dhe te grave, gjithashtu edhe nga proces verbalet e marruna, rralle here mund te shifet se ne rendin e dites te keshillit te Frontit paraqiten çashtjet e rinis dhe te Frontit antifashist te grave, te cilat duhet me i zgjidhe, ase nuk ka pase diskutim mbi kete gja, se si duhet nder aksjone te ndryshme me e mobilizue shumicen e antarve te ketyne organizatave. Kujdesi per zhdukjen e kesaj mungese duhet te jete detyre e te gjitha udheheqsinave t'organizatave masovike ne teren.

2. Prej referatit te gjashtemujorshit mbi punen e organizatave te Frontit shifet se çashtjes se investimeve i kushtohet shum pak kujdes, e ne rast se asht ba kjo asht krejtesisht e pamjaftueshme. Lanja mbasdore e investimeve ne punen e Frontit asht tregue shum e damshme. Per kete arsye asht shkaktue edhe vonimi ne ndertimin e objekteve investicjonale. Mirepo Fronti ka muejte ketu me dhane nji ndihme te mire e sidomos ne punimet e tokes.

Njisoj ka ngja me ndertimin dhe meremetimin e shkollave, stacjoneve shendetsore e tjera kesisoj.

3. Nga rezultatet e punes te kryeme shifen diferenca te dukshme, keshtu qe ato tek disa organizata, si te rrethit te Gjakoves etj. jane te mdhaja, ndersa tek te tjerat, e sidomos tek organizatat e qyteteve jane te vogla. Kjo gja na tregon kujdesin e pabarabarte te te gjitha organizatave te Frontit ne kryemjen e detyrave me plan dhe jasht planit.

Kjo pabarabarsi shifet jo vetem ne marredhanjen e organizatave si tanesi, por edhe ne pikpamje te rezultateve nder deget e ndryshme ne kuadrin e organizatave veç e veç.

4. Gjithashtu nder shum organizata shifen gabime persa i perket tregimit ne perqindje te kryeme. Asht fakt se disa organizata ne punen e vet kane dhane mjaft, por me gjithe ket perqindja reale e atyne puneve nuk e tregon gjendjen e vertete te te gjith atyne puneve qe jane ba. Tek shum organizata shenimet ende n'evidence shkuemja ne pune e jo vete rezultati.

Kundrejt te gjitha ketyne konstatimeve te pergjithshme Keshilli Ekzekutiv Krahinuer i Frontit me ane te diskutimit ka theksue edhe kete çashtje te veçante:

1. Ne degen e punes kulturo-arsimore:

a) Grupi i themembajtesave ne gjysemvjetorin e pare nuk ka zhvillue nji pune te mjaftueshme. Simbas numrit te pergjithshem te themave te mbajtuna, del, se disa antare t'aktivave te themembajtesa, mbrenda gjashte muejve, nuk kane mbajte as nga nji theme, e mos te flasim per njerez te tjere, te cilet kishin mujte me u angazhue me sukses ne kete çashtje. Kjo asht shkaktue vetem per arsye se organizatat t'ona te Frontit nuk i kane pase planet e veta te punes ideo-politike me ane te te cilave themat e gjithllojshme jo vetem se do t'u shtojshin numerikisht por edhe do t'u permiresojshin kualitativisht.

b) Ne teren ka nji numer fare te vogel bibliotekash dhe sallash leximi. Ka edhe aso keshilla vendesh, te cilat nuk e kane biblioteken dhe sallen e vet te leximit. Orijentimi i jone duhet te shkoje drejte kesaj qe çdo katund i madh, ose grup i katundeve te lidhuna prej natyret, e kene ma keshillat e vendeve, te kene biblioteken dhe sallen e vet te leximit. Kushtet per zgjanimin e rrjetes se organizatave kulturale sot jane shum ma te pershtatshme.

Perveç kesaj, udheheqsinat e organizatave masovike duhet te kujdesohen mbi çashtjen e krijimit te mjeteve materjale per gjetjen e librave tue i shfrytezue format e ndryshme te punes, duhet gjithashtu me pase kujdes mbi gjetjen e lokalit per vendosjen e bibliotekave dhe sallave te leximit te ci'at te jene te pershtatshme per keto pune.

v) Çashtjes se dhanjes se shfaqjeve teatrale per masat e gjana popullore duhet me i kushtue kujdes ma te madh, mbassi puna e deritashme ka qene e pamjaftueshme. Kjo gja asht e nevojshme edhe per arsye se me ane te çfaqeve te ndryshme do t'influencohet ma se miri per aktivizimin e masave ne punen kulturo-arsimore.

2) Ne degen e agitacjonit dhe te shtypit:

a) Karakteri ne forme fushate dhe jo sistematik i agitacjonit t'one ka shkaktue qe agitacjoni nuk ka qene gjithmone i pregatitun me reague kundra çdo sulmi politik te jashtem. Por edhe ne qofte se e ka ba ket gja, ka qene gjithmone i lidhun vetem per ngjarjet ma te mdhaja, ndersa te tjerat, te cilat se pari jane duke ma pak te randesishme, i kane lane mbas dore dhe kundrejt atyne jane marre masa vetem mbas vrejtjes se bame.

Gjithashtu, agitacjoni dhe propaganda e jone duhet qe ne punen e vet te matutjeshme te bazohen ne shkencen markxiste-leniniste, pa te cilen sukses as nuk mundet me u mendue. Don me thane qe agitatore mundem me qene ata njerez, te cilet i njofin bazat kryesore te marksizmit, te cilet jane te ngritun ne shkencen markxiste.

Tash, konkretisht, aparati i jone agitues, duhet qe te mbeshtetet ne materjalin e Kongresit dhe ky te jete arm'ma kryesore dhe ma e fuqishmja n'agitacjon.

b) Radio stacjoni i jone, si mjet shum i dobishem per agitacjon dhe propagande, deri tash asht shfrytezue shum pak. Kjo gja mund te bahej vetem me organizimin dhe zhvillimin e rrjetes se korespodencës ne teren, e cila deri tash nuk ka egzistue.

v) Udheheqsija e Frontit duhet te kujdesohet edhe me çashtjen e shperndamjes se shtypit. Simbas gjendjes se tashme shofim se kemi jo vetem nji numer te katundeve, por edhe disa keshilla te vendeve, ne te cilat shtypi nuk shperndahet. Per ket arsye duhet qe te mbahen mbledhje jo vetem me ata te cilet jane te ngarkuem mbi ket gja por edhe me kryetaret dhe sekretaret e atyne organizatave te tjera te Frontit ku nuk shperndahet shtypi.

3) Edhe çashtja financjare e Frontit e sidomos çashtja e paguemjes s'antarsis duhet te permiresohet. Gjendja e tashme jo e mire, difton se kjo gja ne punen e Frontit lehet mbas dore. Ne pagimin e rregullt t'antarsis duhet me e pa perveç sigurimit materjal per pune, edhe anen tjeter te cilen e ka ajo, d.m.th. anen politike. Tue i harrue detyrimet materjale kundrejt Frontit, lehet mbas dore edhe diciplina frontiste e kjo nuk asht gja tjeter por ana politike qe shifet nepermjet t'antarsis. Sikurse disa antare te Frontit tue mos pague antaresin i kane harrue detyrimet e veta materjale kundrejt Frontit, gjithashtu edhe disa organizata si tanesi i kane harrue detyrimet e veta kundrejt Keshillit Krahinuer te Frontit Populluer.

Si mosdiciplinë njihet edhe mos respektimi i planeve financjare t'organizatave te Frontit. Planet financjare t'ardhunave dhe te dalunave, te cilat jane pranue prej anes se Keshillit Ekzekutiv Krahinuer, duhet te jene jo vetem orjentimi por edhe ligji per veprimtarin financjare te te gjitha organizatave te frontit te rretheve dhe te qyteteve.

4) Librarit t'ona te Frontit nuk diftohen aspak si sipermarrje me randesi lokale. Ato udhehiqen pa kujdes e per kete arsye edhe furnizohen dobte si me libra ashtu edhe me materjal tjeter te librarive. Me gjithse kjo asht theksue shpesh here, ato ende nuk i kane planet e veta financjare, pa te cilat puna ne nji sipermarrje as nuk mund te mendohet. Ne t'ardhunat e organizatave te Frontit, kurrkund nuk diftohen t'ardhunat prej librarive, gja qe provon veprimtarin e tyne pa plan, pa kontrollue, prej anes se udheheqsinave te Frontit dhe pergjegjesis s'atyne, qe jane te ngarkuem per librarite.

Perveç kesaj nji numer i madh i librarive ende deri sot nuk i ka rregullue detyrimet e veta kundrejt Komitetit Krahinuer per kreditet e marruna n'emen t'ibra, e te cilat jane dhane qysh ne fillim te punes se tyne.

Mbi ndertimin e ekonomikes socjaliste te RFPJ-es

Referat i shokut Boris Kidriç ne Kongresin e Peste te PKJ.

(Vijon nga numri 124)

Mbassi-tue marre parasyshe faktet konkrete, te cilat e tregojne kjartazi te kunderten- "kritikuesit„ t'one s'ka me guxue me e thane kete-tue i perkrahe akuzat, kane ra edhe ma thelle ne vullgarizmin anti-theorik.

Mbassi "kritikuesit„ t'one nuk i kane mbeshtete n'argumente konkrete te gjitha ato qe i kane thane dhe as nuk e kane konkretizue akuzen e tyne, ne se aty asht fjala per rritjen "relative„ ase "apsolute„ t'elementave kapitalista, thjeshte mbi faktin se elementat kapitalista rriten, t'se kapitalizmi linde per çdo dite nga prodhimi i imte mallnash me lejoni t'i hy persiri kesaj çashtje me shifra te reja.

Mbassi e vueni ne dukje me shifra dhe perqindje ndamjen e t'ardhunave popullore ne Jugosllavi ne vjetin 1937, nga nji ane dhe ne vjetin 1947 dhe 1948, n'anen tjeter, shoku Kidriç vazhdoi:

"Si nga shifrat e ma parshme ashtu edhe nga keto rrjedhe se nuk ka kurrfare dyshimi mbi faktin se socjalizmi ke na rritet ma shpejte se elementat kapitalista, se randesija relative e elementave kapitalista, per ket arsye, bjene me shpejtesi (Duertrokitje).

Prandaj, duket se,-ndryshej kjo nuk mund te interpretohet—se "kritikuesit„ na akuzojne se na jemi fajtore per shkak se elementat kapitalista "nuk linen me zhvue vullnetarisht nga tribuna„ dhe per shkak se "prodhimi i imte mallnash nxjerre nga i gjiu i vet kapitalista te mdhaj e te vogjel„ ose per shkak se elementat kapitalista e kane, deri sa t'ekzistojne, tendencen me akumulue, ose per shkak se ekzistojne te gjitha legjimitetet mbi teprien e vleftes etj. qe i ka zbulue Karl Marksi.

"Kritikuesit„ kane shkue ne kete verbni te vet'en kundra Partis s'one aq larg sa qe nuk jane tue pa se, me akuzat e veta vullgare mbi rritjen e elementave kapitalista, per bri faktit te dukshem se sektori socjalist po rritet ma shpejte, jane tue ra bash aty vete ne teorin e Buharinit mbi shkriemjen paqsore t'elementave kapitalista ne socjalizem. Me fjale tjera, me na e hjedhe neve kete pune se elementat kapitalista, per te cilet nuk kemi mohue kurre se ekzistojne ende ne Vendin t'one, kane tendence me u-rrite dhe se "rriten ne kuptimin absolut", de i sa egzistojne, asht Hendke per i lete t'ona me mendimin se elementat kapitalista do te mujshin vetin me u-shkrije ne socjalizem „ne rast se Politika e Paartis do do t'ishte ma e drejte„. Shoke, kjo e jo vija e jone, jene si perfundim mohimin e luftes se klases!

Keshtu, pra, duket puna e akuzave mbi elementat kapitalista. Nga shifrat mbi ndamjen e t'ardhunave popullore rrjedh se t'ardhunat e elementave kapitalista, jo vetem ne qytet por edhe ne katund, pakesohen ne ket vjet ne krahasim me ate te kalumin, kurse n'anen tjeter t'ardhunat bruto te katundarve te varfen dhe te mesem rrelativisht shtohen edhe ma teper ne menyre apsolute. Çka vjell si perfundim, ne nji ane, prodhimin ma te madh per afer 20%, e n'anen tjeter, mbylljen e gershanve, qe po e zbuton shterfi i jone me anen e çmimeve te lidhuna. Nga fakti se pakesohet rritmarrja e elementave kapitaliste ne ndamjen e t'ardhunave popullore, rrjedh, pra, se na i kufizojme dhe i luftojme … elementat kapitalista.

Do te mujshe me vue ne dukje nji varg shembujsh nga politika e jone e grumbullimit (blemjes nga ana e shtetit, (sh.p), nga politika e jone e tatimit, nga politika e çmimeve te lidhuna etj. Mirepo, tue qene se shoku Begoviq e ka ba ket gja para pak ditesh ne "Borba„ dhe e ka mbushe me shifrat perkatese, une ketu nuk do t'i perseris. Po ju kujtoje vetem edhe nji fakt se çdo element kapitalist asht, simbas natyres se vet, simbas natyres s'ekonomikes kapitaliste, i drejtuem kah akumulimi. "Ne qofte se pronari i teprices se vleftes, nuk e shpenzon teprice, per nevojat e veta personale, por e perdor si kapital, atehere krijohet kapitali i ri dhe i shtohet te vjetrit, atehere akumulohet„ (Karl Marks, Kapital, kaptina XXII). Si qendron ke na puna me kushtet dhe mundesit e akumulimit kapitalist? Proçesin e prodhimit kapitalist ne nji perpjestim te zgjanuem, me masat t'ona, e kemi pengue mjaft, mos me thane se-e kemi pengue gadi krejt. Borgjezis se qytetit ia kemi marre mjetet e prodhimit, nuk i apim konçesjone, elementat kapitalista ne katund nuk mujne me ble toke, u-asht veshtiresue shum perforcimi i kapitalit fiks, me fuqin puntore nuk shkon puna bash lehte. Akumulimi kapitalist, i perzaem nga proçesi i prodhimit, e kalon qendren e gravitetit: ne tregti, ne spekulim. Kjo asht shtyemje bile mjaft e madhe! Por edhe ketu, ia kemi marre kushtet legale, kemi neganizue rrjeten t'one tregtare shtetnore e kooperativiste dhe kemi marre masa administrative kundra tij. Nen kushtet e pushtetit t'one dhe te perparimit te ndertimit t'ekonomikes socjaliste, ay gjithnji ma teper po transformohen ne nji kriminalitet vullgar, te cilin e ndjekin organet e pushtetit te popullit punues. A asht kjo ase jo kufizim dhe zhdukje graduale? A asht ase jo ashpersim i luftes se klases, e bile nga ana e jone? (Duertrokitje frenetike)

Po e neviziej perseri se vetem ai i cili nga faktet reale, nga analiza reale e proçeseve t'ona shoqnore dhe ekonomike, nga analiza reale e relacjonit ne prodhim, qe egzistojne ne Vendin t'one, nuk don ase nuk mundet me kuptue kurrgja,-mund te na hjedhe … nuk e zhvillojme politiken e kufizimit … te zhdukjes graduale t'elementave kapitalista.

Mbassi punet qendrojne keshtu, atehere asht e tepert me fole ne se zhvillojme politiken e luftes se klases ase kemi hjedhe dore nga lufta e klases. Mbi format e saja konkrete do te flas tash dhe ne t'ardhmen direkte ne ket referat, me rastin e shqyrtimit te detyreve konkrete te ndertimit te mametjeshem t'ekonomikes s'one socjaliste.

Mandej shoku Boris Kidriq tregoi se si pasqyrohet zgjidhja e çashtjes nacjonale ne politiken t'one ekonomike.

Mbi „teorinat" dhe punen e Hebrangut dhe Zhujoviqit

Ky referat do t'ishte i paplotesuemshem shoku Kidriç- sikur te mos e theksojshe randesin negative, qe kane pase teorinat e ndryshme te Hebrangut dhe Zhujoviqit ne proçesin e zhvillimit t'one ekonomik.

Si vija e damshme e te gjithe anmiqeve te popullit, ashtu edhe vija e tyne u-çfaqe se pari ne mos-besimin e thelle. Ata nuk kane besue as ne fuqit ekonomike te Vendit t'one, as ne fuqit krijuese te klases s'one puntore dhe te popullit punues, as ne mundesit e ndertimit te socjalizmit ne Vendin t'one. Kete mos-besim nuk e kane mbajte per vete, as nuk e kane çfaqe vetem ne nji rreth te ngushte te diskutimit te vertete dhe kompetent te forumeve pergjegjese. Para se gjithash, kete mosbesim ata e kane çfaqe ne te gjithe aparatin t'one ekonomik, me sa, kane mujte me mbrijne, e bile edhe ne publicitetin e gjane. Keshtu, per shembull, ne muejin gusht te vitit 1945, atehere kur ofensiva e punes se turmave te gjana popullore me ishte zhvillue me nji hov te mrekullueshem, Hebrangu asht çfaqe publikisht: "Per mbekambjen e ekonomis, ngjalljen e ndrrimin te mallnave dhe ndihmen e ndryshme tjeter, krahinave te damtuema, per derisa ato te mbekanmben ekonomikisht, jane te nevojshme mjete te shumta monetare, qe i kalojne miljardat e dheta miljardat dhe perpjekja e harmonizueme e miljona njerzve. Perveç kesaj asht e nevojshme edhe nji kohe e caktueme. Te gjitha keta i harrojne ata, qe mendojne se rindertimi mundet dhe duhet me u-ba per disa muej ose per nji vjet. Hebrangu atehere ne menyre tipike kapitaliste ia ka dhane randesin ma te madhe mjeteve monetare se sa … njerezve. Simbas tij puna ka qene kesisoji: se pari mjetet monetare, mandej perpjekja e harmonizueme e … njerezve. Me pase shkue ne ket menyre e rindertimin e vendit, se pari, rindertimin nuk kishim mujte me e krye me kohe dhe e dyta, kishim me ra n'inflacjon. Prandej, Partija e jone, para se gjithash, ka shkue me rrugen e mobilizimit per pune te turmave ma te gjana popullore tue besue ne vetdijen dhe fuqin krijuese te tyne, ne te cilat Hebrangu dhe Zhujoviqi kurr nuk kane besue. Keshtu ka ngja pikrisht ajo, per te cilen Hebrangu ne muejin gusht te vitit 1945, ka thane se asht e pamundshme. Nji vjet ma vone rindertimi kryesisht ka qene i kryem ne sektorin e prodhimit me merita e vijes se drejte te Partis dhe hovit te zjarrte te punes se turmave t'ona punuese, e qysh ne vitin e ri 1947 ka pase mundesi me kalue ne zbatimin praktik te planit te ri te prodhimit industrial, i cili kete vjet kishim mberrijt me 167% ne krahasim me 100 te nivelit te paraluftes.

Hebrangu dhe Zhujoviqi nuk kane qene te zotet, qe me argumente t'a provojne dobsin e fuqive t'ona ekonomike dhe mungesen e mundesive per ndertimin e socjalizmit ne Vendin t'one, mbasi keta i ka demantue ne menyre te pamohueshme, realizimi me sukses i vijes se Partis s'one dhe besimi i klases s'one puntore, i popullit t'one punues, ne fuqit e veta dhe t'atdhent e ne t'ardhmen e vet dhe t'atdhent te tyne. Prandaj ata, simbas llogjikes se hekurit, qe i ndjeke te gjitha anmiqet e popullit, kane fillue me i sabotue masat ekonomike te Partis dhe Qeveris s'one, qellimi i se cilles ka qene ngritja ekonomike e Vendit t'one dhe perkrahja e ofensives socjaliste.

Prej mosbesimit kane fillue me shpif kundra atyne çfaqjeve n'ekonomin dhe vendin t'one, te cilat i kane nxjerre kjartazi ne drite sukseset e politikes ekonomike te Partis s'one, e mandej prej shpifjeve kane shkue edhe ma tutje ne sabotim. Kjo e tregon ne menyre ma te kjarte qendrimin e tyne ne pikpamje te kapitalizmit shtetnuer. Se pari, dyshojne se a thue jemi te zotet me e krye rindertimin pa influencen e forte ekonomike te kapitalistave dhe a thue jemi t'afte, qe njikohesisht me rindertimin, t'a fillojme vendosjen dhe zgjanimin e pozitave socjaliste t'ekonomis s'one. Mandej vjen "teorija" apsurde, qe sektori shtetnuer i ekonomis s'one asht thjeshtesisht i ti … shtetnor-kapitalist dhe se nuk ka kushte per zhvillimin direkt ne tipin thjesht kapitalist. Mandej vjen kursi per pritjen pasive "t'etapes tjeter" e njikohesisht perdorimi i metodave te thata kapitaliste praktikiste e parimeve dhe formave te prodhimit ne tane fronin e ekonomis s'one, gjithashtu dhe ne sektorin shtetnuer te ekonomik. Kur ne vitin 1946 KQ i Partis vendosi qe te perdoren format dhe metoda te kjarta dhe te caktueme organizative per prodhim ne sektorin shtetnuer t'ekonomis s'one, atehere nga ana e tyne u-ba qendrese e rrebte kunder perpunimit dhe realizimit konkret te perfundimeve te KQ. Mandej me Tj… praktikn, e pastaj gati mbas dy vjete te suksesve praktike te formave dhe metodave te reja, kane shpife se keto jane "trockiste". Çudi? Andrija Hebrang dhe Sreten Zhujoviq sikur mos me pase dijte per fjalimin e Stalinit ne Kongresin e XIV te PK (b) te BRSS ne te cilin asht parashtrue kjarte qe sipermarrjet shtetnore me kushtet e pushtetit Sovjetik jane sipermarrje socjaliste simbas tipit, por n'anet … ka sikur kane dijte per fjalen e Stalinit se: "Me gjithase mund te thom se kjo nuk asht socjalizem i plote, ne qofte se kemi parasysh ata mbeturina te byrokratizmit, qe jane ruejte n'organet udheheqse te sipermarrjeve t'ona". Si me e pase dijte kete, ata jane perpjeke me te gjitha fuqit qe te ruhet ajo qe atehere e ka pengue zhvillimin sa ma te shpejte ne drejtim te "socjalizmit te plote", me fjale tjera, qe te ruhen format e vjetra organizative byrokratike e kapitaliste dhe metodat e prodhimit.

Dihet se Zhujoviqi e ka kundershtue rrebte futjen ne perdorim te tatim-fitimit mbi qarkullimin e prodhimeve, si forme tipike socjaliste per akumulimin socjalist monetar, te provueme ne praktiken financjare te Bashkimit Sovjetik dhe se tatimin mbi qarkullimin e prodhimeve e ka presypoze si forme kapitaliste (jo si formen t'one te tashmei e t'ardhunave te sipermarrjeve ekonomike shtetnore dhe te ngarkimit te kesaj pakse me anen e tatim fitimit. Zhujoviqi me kete gja, jo vetem qe e ka mprojte nji forme plotesisht kapitaliste n'ekonomin t'one, e cila e ka pengue pa mase kristalizimin e tipit socjalist te sipermarrjeve t'ona shtetnore, por njikohesisht e ka pakesue akumulimin shtetnuer.

Per shkak te kontrolles se pamjaftueshme, per shkak te kontabilitetit te dobet, te papershtatshem dhe te vjeter, per shkak te pamundesis prak tike qe t'ardhunat e sipermarrjeve shtetnore te perfshihen me nji tatim te pergjithshem mbi t'ardhunat, ka ngja qe nji pjese e konsiderueshme e mjeteve monetare, qe i ka e akumulue sipermarrjet shtetnore ne vitin 1945-1946, asht shpenzue e derdhe pa fijen e pergjegjesis. Kjo asht çfaqe kjarte ne vitin 1947, mbas perdorimit te formes socjaliste te tatim fitimit mbi qarkullimin e prodhimeve, kur akumulimi shtetnuer asht rritë 276% ne krahasim me vitin 1946, me gjithe se i u kemi zbrite çmimet prodhimeve industriale.

Tue mos besue ne fuqit ekonomike te Vendit dhe ne mundesin e ndertimit te socjalizmit ne te, Hebrangu dhe Zhujoviqi, simbas natyres se çashtjes, asht dashte qe, mosbesimin e vet, ta çfaqin ma se teperm ne luften kunder akumulimit t'one shtetnuer, d.m.th. socjalist. Se pari, me anen e udheheqsave te cilet kane qene pergjegjesa, kane tregue se plani i akumulimit per vitin 1947 nuk mund te jete ma i madh se 12 miljarde dinare. Por, praktika e tregoi se KQ i Partis s'one ka pase te drejte kur e ka pranue planin trefish ma te madh vetem persa tatim-fitimin mbi qarkullimin. Ky plan jo vetem qe asht plotsue, por edhe asht tejkalue. Deri ne kvartalin e trete te vitit 1947 Zhujoviqi ka pohue se plani i akumulimit nuk do te plotsohet sur e kundershtue planin dikrvik te Qeveris s'one me planin e vet mekanik te coptuem neper kvartale me pjese te njajta, kurse ai i Qeveris asht rrite gradualisht prej kvartalit ne kvartal ne lidhje me ngritjen e produktivitetit gradual te planifikuem. Sot asht e kjarte se Zhujoviqi, me keto profetizime te tija te kombinume se si plani financjar per vitin 1947 nuk do te plotsohet, ne realitet asht perpjeke te demobilizoje si aparatin, u-dim edhe ekonomin, qe kane qene te detyrueme me e realizue planin financjar. Ne vjetin 1948, ne te cilen perseri e kemi rritë planin financjar me baze t'eksperjencave te vitit 1947 dhe ne baze t'analizes se pergjithshme te metodave t'akumulacjonit, Zhujoviqi prap e perdori metoden e vjeter te perhapjes se mosbesimeve; e ma vone, kur shenimet e evidences ia kane hjedhe poshte profetizimet e veta, ka fillue me koshjence dhe qellim me i fshehe keto shenime. Ne qofte se e shiqojme luften e tyne kunder akumulacjonit t'one socjalist ne lidhje me "teorin" e tmaparshme mbi kapitalizmin shtetnuer, duket sheshit se Hebrangu dhe Zhujoviqi ne realitet kane kalue ne sabotimin e ndertimit socjalist ne Vendin t'one.

Ne proçesin e ndertimit te socjalizmit me luftue kunder akumulimit socjalist, nuk don me thane kurrgja tjeter, vetem me e sabotue pash ate produktivitet te punes dhe mbledhjen me plan te mjeteve materjale, qe i apin bazen materjale planifikes socjaliste.

Lufta kunder akumulimit socjalist ka qene ma e rrafinueme pa ma teper qe ka dijte Sreten Zhujoviqi me fute masken e kursimtarit, e rrejtesit skrupuloz te pasunis dhe te hollave shtetnore; njeri, prej te cilit, pa nevojen e fundit, nuk mundet me i nxjerre te hollat dhe pa te cilin, si me thane, financat e Jugosllavis ishin shkatrrue, mbassi fantastiket e ndryshem real, dhe udheheqsat kreyor, qe i nenqmojne fuqit ekonomike te vendit te vet, do t'i kishin shpernda ne te gjitha anet.

Ne mes te nji vargu te "teorisë" dhe menyrat praktike dhe veprimit, qe kane qene te drejtueme kunder ngritjes se fuqive prodhuese dhe ndertimit te socjalizmit, nji nga ma interesantet ka qene e ashtuquejtuna "teorija e rentabilitetit individual me çdo kusht".

Kjo "teori" asht fshehe me mjeshtri mbas parimeve te drejta mbi rentabilitetin socjalist te sipermarrjeve. Vetem se ata "kane harrue" qe baza e parimeve t'ona te Partis mbi rentabilitetin asht shtimi i produktivitetit te punes dhe organizimi me plan socjalist i mbledhjes s'akumulimit t'one qe, ne disa dege ose ne disa sipermarrje, mundet me lejue akumulimin ma t'ulet ose perkohesisht bile edhe humbjen me plan, ne menyre qe ne tjerat t'ulen shpenzimet e prodhimit dhe te ngrihet akumulimi i pergjithshem.

Mbassi ata nuk e kane dashte kete, por perkundrazi, e kane perkrahe menyren e vjeter kapitaliste e tepkuljne se t'akumulimit te sipermarrjeve shtetnore me anen e proteve, ata me "teorin e vet te stabilitetit me çdo kusht" i kane shtye sipermarrjet ne ngritjen profitare ne vend te zbritjes se shpenzimeve te rezhis dhe ne mshehjen e shpenzimeve reale te rezhis, keshtu qe nji pjese sa ma e madhe e fitimit te muej me u-shpenzue pa u-kontrollue. Ne realitet, perfundimet e politikes se tille te tyne kane qene ngadalsim i shtimit te produktivitetit te punes, zbritje e rentabilitetit, shpenzim i pa kontrolluem, zbritje e akumulimit shtetnuer dhe rrezikut direkt per shkeljen seriose te politikes s'unjisueme te çmimeve. Nder sa KQ i Partis s'one, ne krye me shokun Tito ka kerkue qe te lirohet malli industrijal i caktuem per katund, keshtu qe te gjallnohet qarkullimi i mallit ne mes te katundit dhe qytetit, politika e tyne e "rentabilitetit me çdo kusht" e ka pengue kete e ma ne fund e ka rrezikue si i tille vet sistemin e çmimeve t'unjisueme. Asht kercenue rreziku qe te krijohet situate tronditse e ngjashme me ate qe e pershkruen Kursi i shkurte i historis se PK (b) te BRSS: "Me fillimin e vjeshtes se vitit 1923 veshtirsite ekonomike deri diku u-ban edhe ma te randa, sepse organet t'ona tregtare dhe industrijale nuk e respektuen politiken partjake te çmimeve. Ishte nji disproporcion i madh ne mes te çmimeve te rrobeve industrijale dhe çmimeve te prodhimeve bujqesore. Çmimet e drithnave ishin t'ulta e çmimet e rrobeve industrijale-jashtzakonisht te nalta. Administrimi i industris kushtonte shum dhe kjo bante shkak qe te ngrihej çmimi i rrobeve. Te hollat, qe i merrte katundarija per drithin e shitun zhvleftesoheshin shpejte. Per veç kesaj, trockisti Pjatakov, i cili atehere ishte ne V.S.N.H. (Keshilli Suprem per Ekonomi Nacjonalet), u kish dhane instrukcjone kriminale udheheqsave t'industris qe te nxjerrin sa ma shum fitime prej shitjes se rrobeve industrijale, qe t'i ngrejshin çmimet sa ma shum, me qellim qe te zhvillohet gjoja industrija. Ne realitet, kjo parolle pa plan, mund t'i zvogelonte bazat e industris dhe ta shkatrrojne industrin".

Nuk do t'i permendi keto te gjitha cilatet e tyne, qe jane drejtue per luften kunder ngritjes se fuqive prodhuese dhe ndertimit t'ekonomis socjaliste ne vendin t'one. Po ndalem vetem edhe ne qendrimin e tyne ndaj planit, si hallkes kryesore te ndertimit…

(Vazhdon ne faqen e trete)

Mbi ndertimin e ekonomikes socjaliste te RFPJ-es

omik socjalist ne Vendin t'one. „Termini i tyne i njohtun ka qene "planifikimi real". Çka ka dashte me thane kjo? Kjo ka deshte me thane se na, gjoja, nuk jemi t'afte-ase qe ma vone ka tregue puna e tyne-se nuk guxojme me qene t'afte per me i ngrite fuqite prodhuese n'ate perpjestim e n'ate rrithem, qe i pergjigjen pasunis natyrale te Vendit t'one dhe hovit punues te turmave t'ona popullore, e sikurse e ka zbatue drejt KQ i joni, me shokun Tito ne krye. Ndersa Hebrangu, nga nji ane ka vertetue se nuk mundemi kurgja me planifikue ne lidhje me pasunin individuale te katundarve, tue harrue mvarsin natyrale te bujqesis prej industris, e cila gjindet e gjitha ne duert komanduese te socjalizmit, Zhujoviqi nga ana tjeter, me gjuhen vulgare te nepunesit shtetnuer kapitalist e ka barazue persa i perket sektorit shtetnuer dhe privat e me kete gja e ka mohue karakterin direktiv te planeve t'ona dhe ne realitet e ka kufizue planin ne dirigjim tue thane: "Ne kete menyre ekonomia dhe ndryshimet e tjera te mdhaj shteti asht ba pronar i pasunis se madhe, qe tash duket si sektor shtetnuer me rolin e madh ne zbatimin e planit ekonomik. Te dy sektoret, ai shtetnuer dhe ai privat, jane pjese perbase te planit ekonomik".

Perpjekja karakteristike e Hebrangut qe, para turmave te gjana popullore, ta diskretoje Planin Pesvjeçar me uljen e standardit jetesuer, kur ma nuk ka muejte me e pengue zhvillimin e fuqive prodhuese te vendit t'one-ka qene kundershtimi i tij ne dhetuer te vitit 1947 kundrejt perfundimit qe per industrin e lehte, ne mes te tjerave edhe per industrin tekstile dhe ate te lekures, te futet ne plan çfrytzimi i kapacitetit te plote me tri ndrrime. Hebrangu kete kundershtim te vetin e ka mprojte tue thane se nuk do te kemi mjaft devize e prandaj ma mire asht me importue maqina se sa lande te para. I patentuemi "Toma i pabesueshem" i ndertimit t'one kapital, qe nuk ka besue sidomos ne nevojat dhe mundesit e industris s'one te rande, me njihere ka fillue "me e çmue" industrin e rande ma teper se standardin jetesuer, me kete rast tue u-perpjeke me u-mshefe se nuk besoi ose nuk don me besue ne mundesin e tregtis s'one te jashtme.

Me nji fjale-ga marre parasysh se ku jane kufijt ne mes te ketij saboti-mi te padyshimt e, te provuem kesh jeni dhe te qendrimit te tyne teorik tipik antimarksist "teorinat" dhe puna e tyne ne realitet jane kufizue si vijon:

a) politika e kapitalizmit shtetnuer dhe ruejtja e formave edhe metodave kapitaliste te veprimit n'ekonomin t'one, nga nji ane, asht kufizue ne pengimin e ndertimit socjalist e nga ana tjeter, ne perpjekjen e restaurimit me fakte te pozitave te humbuna kapitaliste.

b) lufta e tyne kunder ngritjes se fuqive prodhuese te Vendit t'one, kunder likuidimit te kundershtimeve ne mes te pasunive t'ona natyrore dhe mbrapambetjes s'one teknike, te trashigueme prej gjendjes gjysmekoloniale te Jugoslavis se vjeter-asht kufizue ne vijim e mvarjes ekonomike te vendit t'one nga jashte, d.m.th. prej imperjalizmit.

Karakteri i qendrimit dhe i "teorinave" te Hebrangut dhe Zhuojoviqit asht krejtesisht trockist-buharinist. Ata bile kane mberrijte qe qendrimet trockiste-buhariniste dhe "teorinat" me i zhvillue ma tutje, me iu "pershtate" kushteve te Jugoslavis, tue u-perpjeke me i maskue jo me "revolucjonin botnuer dhe permanent" te Trockit, por me "eksperjencen Sovjetike", e bile edhe me „interesat e nalta te politikes Sovjetike" (Zhujoviq), gja me te cilin kane çpife gurpnisht si kundra Jugoslavis ashtu dhe Bashkimit Sovjetik.

Ne saje te politikes se drejte te Partis s'one dhe hovit punues te turmave te gjana popullore, puna e Hebrangut dhe e Zhujoviqit nuk ka muejte me e ngadalsue ne menyre te ndieshme ritmin e zhvillimit socjalist ne Jugoslavi dhe me krijue n'ekonomin t'one çfaredo plasash me randesi.

Mbas largimit te tyne, ekonomija e jone asht nis doperpara vetem ma shpejt dhe ma me fuqi dhe e ka plotsue ngadhnjimisht planin e gjysem vjetorit te pare te vitit te dyte te planit. Por, asht fatkeqsi qe keta antimarksista te tipit trockisto-buharinas jane ba mprojtes dhe „shoke" ne fushaten e padrejte, qe bahet kundra nesh.

Mbi çashtjet e Planit t'one pesvjeçar

Ne pjesen e dyte te referatit te vet nen titullin „Mbi çashtjet e Planit t'one pesvjeçar, tue fole mbi lidhjen e Planit pesvjeçar dhe te ndertimit te socjalizmit, shoku Boris Kidriç thekson se Plani i jone pesvjeçar asht hallka kryesore ne zgjanimin e thellimin e matutjeshem t'ofensives s'one socjaliste dhe ne ndertimin e socjalizmit ne Vendin t'one, si dhe se çashtja e Planit pesvjeçar nuk mund te ndahet nga çashtja e ndertimit te socjalizmit ne Vendin t'one ashtu siç kane synue fare kjarte Hebrangu dhe Zhujoviqi. Ai ka thane:

„Pra, sikurse ndertimi ekonomik i Vendit t'one kerkon ndertimin e socjalizmit, ne baze te pamvaresis se tij nga imperializmi, ashtu edhe socjalizmi kerkon rekonstruimin teknik te ekonomikes s'one, e kerkon Plani pesvjeçar, ashtu siç asht pranue me karakteristikat e tij kryesore, nga ana e Asambles s'one popullore.

Mos me e kuptue ket lidhje ma te ngushte te mbrendeshme dhe te jashtme ne mes te socjalizmit dhe te Planit pesvjeçar dhe anasjelltas, d.m.th. mos me kuptue kurrgja mbi ndodhinat ne Vendin t'one.

Mbi fuqit t'ona

Do te mundem dhe do te dishroje me kalue n'analizen e matutjeshme te çashtjeve kryesore te Planit t'one pesvjeçar ne forme jo-polemike, qe mos te na akuzojne per nji qendrim jo te drejte persa i perket marredhanjeve ne mes te fuqive t'ona, te ndertimit te socjalizmit dhe ndihmes nga ana e BRSS dhe vendeve tjera te demokracis popullore. Si te gjitha te tjerat ashtu edhe kjo akuze, nuk asht plotesisht e kuptueshme. Disa thane se i nençmojme fuqit t'ona e se jemi avanturista, se mendojme me ndertue socjalizmin pa bashkpunimin me BRSS dhe vendet e tjera te demokracis popullore e pa ndihmen e tyne. Disa te tjere kane shkue edhe ma larg e thone se na kemi ndermend me ndertue socjalizmin me dollaret amerikan, ne baze te planit Marshall e kundra BRSS. Mirepo, deri tash asnji nga paditsit nuk e ka dhane gjykimin e tij te kjarte, precis, konkret dhe ne kuptim pozitiv mbi ndertimin e socjalizmit qofte ne RFPJ, qofte ne vendet e demokracis popullore ne pergjithesi. Kritikuesat t'one si gjithmone ashtu edhe persa i perket kesaj çashtjeje e duen mos-percaktimin dhe mos precizitetin, i ngatrrojne çashtjet ma te ndryeshme, mbassi keshtu ju vjen ma leht me e zbatue sofizmin dhe-kur akuza e pare nuk e mbrrin qellimin e para menduem dhe deshton, -me e kurdise te ren.

Tash me qellim due me e lane m'anash çashtjen e bashkpunimit dhe te ndihmes, çashtjen e formes dhe te menyres se bashkpunimit e te ndihmes, per te cilen gja mendoj me fole ma vone. Mendoj se asht e nevojshme me precizue ma pare mendimin e „fuqive t'ona".

Ç'prej se asht tue u-zhvillue fushata kundra Partis s'one, na me te vertetete kemi mesue gjanat ma te pa besueshme. Me gjithe ate asht e veshtire me besue se „kritikuesat t'one" nuk do te pajtoheshin ne kete fjale te Leninit: „. . . Na nuk i kemi zhgule rranjet e kapitalizmit, . . . nuk ia kemi minue themelin, bazen e anmikut te mbrendshem . . . Per te muejte me e minue, e kemi nji mjet: me e kthye ekonomin e vendit, prandaj edhe bujqesin, ne bazen e re teknike, ne bazen teknike moderne te prodhimit te madh . . . Vetem atehere kur te jete elektrifikue vendi, kur industrija, bujqesija dhe komunikacjoni te jene vue ne bazen teknike moderne t'industris se rande, — vetem atehere do te triumfojme definitivisht«. (Lenjin, Soçinenija XXVII, f. 349.) Mendojme se keto fjale te Lenjinit vlejne per çdo vend te mbrapambetun teknikisht, qe dishron me e ndertue socjalizmin, e prandaj edhe per ne. Nenvizoj se Lenjini ketu nuk flet mbi rrenimin e themeleve t'anmikut te jashtem, por atij te mbrendshmit. Prandaj, çdo vend i mbrapambetun teknikisht, qe don me e ndertue socjalizmin, duhet t'a shtroje çashtjen e elektrifikimit, çashtjen e industris se rande moderne si bazes teknike t'industris, çashtjen e bujqesis dhe te komunikacjonit, se perndryshej nuk do t'i sjelli perpjekjet e veta per ndertimin e socjalizmit deri ne fitoren defitive. Ne qofte se per kto ka, dhe sa te kete, kushte te veta natyrale atehere duhet me i zhvillue fuqit perkatese te prodhimit ne bashkpunim me vendet e tjera socjaliste dhe keshtu e ngrit ekonomikisht, si veten ashtu dhe te tane kampin socjalist, drejte afrimit dhe shkrimjes s'ekonomikes socjaliste, ne qofte se per ket pune nuk ka kushte natyrale, dhe sa te mos kete, atehere duhet me e bazue ekononmiken e vet me kushtet natyrale te nji shtetit tjeter socjalist. Kjo, fundi i fundit asht alfa dhe omega e socjalizmit shkencuer. Ndoshta, „kritikuesit" t'one nuk e parafytyrojne se mund te ndertohet socjalizmi me fuqit prodhuese, qe i pergjigjen rendit esnaf, ase pa industrin e rande asht e mundun me i u dhane grushtin e fundit meturinave te mbrendeshme kapitaliste ose „lindjes" se mrendeshme „te perditeshme te kapitalizmit"?

Me çfare fuqish disponon vendi i jone per te muejt me e ndertue industrin e rande e moderne?

Tue fole mbi detyret e udheheqsave t'industrits Stalini thote: „Ne historin e shteteve, ne historin e Vendeve, ne historin e ushtrive ka pase raste qe kane ekzistue te gjitha mundesit per sukses, per fitore, por keto mundesi kane mbete pa u-çfryetzue, sepse udheheqsat nuk i kane pa keto mundesi, nuk kane dijt me i çfryetzue, dhe ushtrit kane psue disfaten". (Stalin, Mbi detyret e udheheqsave t'industris, Çashtje te Lenjinizmit, prej faqes 329.)

Tash duket, si mbas „kritikuesve", se asht faj i joni pse nuk duem „me i lane te pa çfrytzueme keto mundesi", pse na i „kemi pa ato mundesi" e pse udheheqsat e PKJ „kane dijte me i çfrytzue" ne menyre qe „ushtrija te mos pesonte disfaten"! (Duertrokitje)

Mandej me te n'ajtin fjalim Stalini e ban kete pyetje: „Ku qendrojne keto mundesina, çka na vojitet, qe keto mundesina te bahen realitet?" Dhe Stalini pergjigjet: „Ne rend te pare, nevojiten begati te mjaftueshme natyrore te vendit: hekuri, qymyri, nafta, drithi, pamuku. A i kemi na keto? Po i kemi. I kemi ma teper se çdo vend tjeter. T'a marrim per shembull Uralin, i cili perfaqson nji kombinacjon t'atille begatish, qe nuk mund te gjindet n'asnji vend. Minerale, qymyr, nafte, drithe — e çka s'ka tjeter n'Ural! Na kemi ne vendin t'one gjithshka perveç kauçukut. Por, mbrenda nji ose dy vjetve do te kemi edhe kauçuk. Nga kjo ane, nga ana e begative natyrore, na jemi plotesisht te siguruem. Na kemi bile ma teper se sa na nevojiten".

Natyrisht, do t'ishte jo-dijalektike dhe antimarksiste me e transmetue mekanikisht pyetjen e Stalinit ne kushtet t'ona. Stalini e ka shtrue kete çashtje kur BRSS luftonte per ndertimin e socjalizmit, i rrethuem ne te gjitha anet me vendet kapitaliste. Me e harrue kete, don me thane, me te vertete, se Jugosllavija duhet t'a ndertoje socjalizmin e izolueme nga BRSS dhe nga demokracit tjera popullore, pa bashkepunim e pa ndihem. Mirepo, pikrisht per kah bashkepunimi dhe ndihma, per kah afrimi gjithnji ma i ngushte i ekonomikave socjaliste, na jemi te detyruem, jo vetem ne dobin t'one por dhe ne dobin e mbare kampit socjalist, t'ia bajme vetes ket pyetje: a kemi pasuni natyrale dhe çfare mundesish egzistojne qe me keto t'i zgjanojme fuqit prodhuese?

A kemi qymyr guri, dhe jo vetem lignit dhe koks? Po, kemi. Kemi bile edhe ma teper se sa na nevojitet. Kemi dhe qymyr guri me gjithe qe jo shum, por e kemi. A kemi qymyr te pershtatshem per t'a kethye ne koks? Po, kemi.

A kemi nafte? Po, kemi. Kemi ne thellesit e tokes bile edhe ma shum se sa na nevojitet.

A kemi baker, plumb, cing, nikel, krom, mangan, antimon, zhive, liskun, aluminium? Kemi.

A kemi asbast, bizmut, ar, argjent, selen? Kemi.

A kemi fosfat? Kemi.

A kemi mundesi per prodhimin e surfullit? Kemi.

A kemi mundesi per prodhimin e nitrateve dhe potaseve? Kemi.

A kemi pambuk e lesh dhe mundesi per zhvllimin e matutjeshem te tyne? Kemi

Etj. etj. (duertrokitje frenetike)

Si vend, i cili me revolucjonin e tij popullor po sa asht çlirue nga robnija gjysem-kolonjale e imperjalizmit, na natyrisht, ende nuk i çfrytezojme te gjitha pasunit t'ona natyrale n'ate mase, e cila do t'ishte e mjaftushme si per nevojat t'ona ashtu edhe per shtetet mike. Por kjo s'do te thote qe vendi i jone nuk ka me bollek pasuni natyrale.

Per ne pra, parashtrohet gjithashtu çashtja, athue se industrija e jone e sotshme asht e afte qe te prodhoje vegla te medha dhe moderme, jo vetem per prodhimin pergjithesisht por edhe per prodhimin e mjeteve prodhuese.

Tash ma e kam analizue nji here industrin t'one qe kemi. Nuk due qe te perseris veçantit. Nenvizoj vetem se do t'ishte krejt dhe krejt e padrejte sikur mbrapambetjen t'one relative kon tradikcjoni ndermjet pasunis natyrale dhe potencjalit industrijal t'a quejshim si mbrapambetje apsolute e te gjithe sipermarrjeve t'ona industrijale, e te gjithe industris s'one.

A kemi ne mes te kapaciteteve teknike te mbrapambetun edhe kapacitete te mdhaja moderne. Pa dyshim kemi. E vertteta asht se kapacitetet t'ona ne tanesi jane te ngushte. Kjo asht sot pengesa nepermjet te ciles po depertojme. Por tashma na e kemi ngrite shum vellimin e prodhimit industrijal. Industrija e jone nuk asht ma ashtu sikurse ka qene para lufte. Veç kesaj industrija e jone tash ma ka tregue se asht e afte me prodhue vegla kolosale ma moderme. Ajo tashma e ka kalue provimin e pjekunis. (Duertrokitje).

Para nesh, mandej, shtrohet çashtja se a kemi mjaft mall per eksportim qe çmohet edhe kerkohet perjashta, e me te cilin mundemi, ne baze te reciprocitetit tregtar, me i pague maqinat, ne menyre qe t'a shpejtojme industrijalizimin.

Praktika tregon se kemi, per ndryhe nuk kishim muejte me lidhes nji varg kntratash investimi jo vetem me shtetet e demokracis popullore por edhe me shtetet kapitaliste e me ba tregtin perkatese ne baze te reciprocitetit.

Stalini thote se asht e nevojshme „qe t'ekzistoje nji pushtet atill i cili ka vullnet e fuqi qe t'a ktheje çfryfezimin e pasuni ne dobi te popullit".

A e kemi na nji pushtet t'atille? Mendoj, shoke, se pushteti i jone populluer, e i udhehequn nga Kompartija e Jugosllavis, e ka provue kte tashma ne tanesi.

Stalini mandej vazhdon se asht e nevojshme „qe ky pushtet te gezoje mbeshtetjen e turmave miljoneshe puntoresh e katundaresh".

A e gezon kete mbeshtetje? Mendoj, shoke, qe e gezon. Per ndryshe nuk do t'ishin korre as sukseset e deritashme ne realizimin e Planit t'one pesvjeçar.

Stalini mandej thote se asht e nevojshme „qe t'ekzistojne rendi i atille, i cili nuk do te lengonte prej semundjeve te pasherueshme te kapitalizimit, e i cili do te kishte prioritete serioze para kapitalizmit". A e ekziston ke na nji rend i atille? Pa dyshim ekziston. Mandej Stalini thote çka nevojitet edhe qe te „perparojme" me hapa vigane? dhe i pergjigjet: „Asht e nevojshme qe t'ekzistoj PARTIJA, mjafte kompakte dhe e unjisueme (kete e ka thekesue B.K.) qe t'i drejtoje perpjekjet e gjithe njerezve ma te mire te klases puntore kah nji pike, e mjafte e provueme qe mos te zmrapset (nenvizoi B. K.) para veshtiresinave dhe t'a veje sistematikisht ne praktike politiken e drejte revolucjonare bolshevike".

A e kemi na nji Parti t atille? Pergjegjeja e jone asht - e kemi.

Keshtu shoku Stalin i ka perfundue pyetjet e veta mbi mundesinat objektive.

Ne kete drejtim, shoke, e ne kurrnji tjeter, na flasim mbi **fuqit t'ona.**

A asht kjo antimarksiste?

A kishim guxue na pergjithesisht me u-quejte komunista sikur nuk do te kishim dashte me i mobilizue ato fuqi, me i vue ne levizje? Mungesa e mobilizimit te ketyne fuqive a do t'i dobsonte ase forconte fuqit e kampit socjalist me Bashkimin Sovjetik ne krye?

Mendoj se pergjegja asht e kjarte e se per kete nuk duhet ma me diskutue.

Shoku Boris Kidriç mandej u jep pergjegje atyne, te cilet na akuzojn se gjoja na mendojme per ndertimin e socjalizmit pa ndihmen e kampit socjalist, e bile edhe kundra tij. Gjithashtu shoku Kidriç ia ka kushtue nji pjese te referatit te tij çashtjes pse RFPJ asht, me gjithe pasunin e vet natyrore, teknikisht vend i mbrapambetun, e thote se Jugosllavin e vjeter e kane eksploatue pameshirshem gjithfare kapitalistash te huej e magnatet financjare si vend jashtzakonisht te pasun per kah pasunija natyrore e te mbrapambetun per kah teknika, e se ata kane qene per vdekje t'interesuem qe Jugosllavija te mbesin edhe ma e mbrapambetun. Ne kete pune jane mbeshtete ne klasat sunduese te shituna te Jugosllavis se vjeter e populli puntuer ka qene i shtypun. Na sot ende i ndijme forte kontra-

(Vazhnon ne faqen e katert)

Mbi ndertimin e ekonomikes socialiste ne RFPJ

diktat ndermjet pasunive te mdhaja natyrore te vendit t'one e te mbrapambetjes se tij relative, teknike, gja qe e kemi trashigue nga pozita gjysem koloniale e Jugosllavis se vjeter kapitaliste.

mbi karakterin agrar te RFPJ

Tue paraqite shenime statistikore ne numra e perqindje mbi prodhimin e drithnavet ne periudhen 1929-1938 e tue krahasue me shenime te prodhimit te drithnave simbas numrit te banoreve ne vendet agrare e industrijale ai nenvizon se pasunija natyrore e RFPJ, jo vetem jep mundesi por edhe kerkon zhvillimin industrijal te Vendit t'one, e thote:

"Per kah struktura e popullsis Jugosllavija asht padyshim nji vend agrar. Por Jugosllavija nuk asht karakterizue vetem si vend agrar. Tue i marre para syshe pasunit e saja natyrore te pa çfrytezueme duhet, ne lidhje me perspektiven e zhvillimit te saje socjalist, me vue ne dukje gjithashtu se teknikisht asht nji vend relativisht i mbrapambetun, me disa reone te pasun me drith, ku prodhimi i drithnave mund te shtohet ma teper, e me kushte te shumta natyrore per zhvillimin ne nji vend te perparuem industrijalo - agrar. RFPJ asht mandej vend me vise te gjana, ku nuk ka mundesi ma te mdhaja per kultivimin e drithnave, por ku se paku, ka mundesi per rritjen e disa kulturave teknike, te cilat munden me e ndihmue shum zhvillimin e industris.

Te gjitha keto, shoke, duhet me i pase forte mire ne mend, ne qofte se nuk dishrojme qe ndertimi i jone ekonomik t'i largohet rruges. Do t'ishte e padrejte te merrej si objekt i vetem dhe themeluer i ndertimit t'one ekonomik zhvillimi i bujqesis s'one. Me kete do t'i harrojshim mundesinat kolosale, te cilat na i jep pasunija e jone minerale si edhe mundesinat, qe ne krahinat pasive te kultivohen kulturat teknike, e qe ato krahina pasive, te cilat jane sot ne ngarkese te mbare komunitetit te shndrrohen ne reone aktive ekonomike, te cilat gjithashtu kane me kontribue perforcimin e potencjalit ekonomik te Vendit t'one. N'aneh tjeter, do t'ishte gjithashtu e padrejte me i lane mbas dore, qofte edhe ma se pakti, mundesinat t'ona bujqesore, sidomos ne pikepamje te drithnave. Kjo do te thote jo vetem mos me i çfrytezue te gjitha kushtet natyrore qe eksistojne, por edhe me e kercnue edhe vet industrijalizimin e Vendit t'one, pse tue marre parasyshe numrin gjithnji ma te madh te puntoris industrijale dhe coptimin e madh t'ekonomive t'ona te vogla katundare, qysh sot po ndihet tendenca e paksimit relativ te gjanave ushqimore. Kjo njikohesisht do te thoshte me e cenue nderlimin socjalist te Vendit t'one.

Pra drejtimi i zhvillimit t'one duhet te jete kah transformimi i vendit t'one ne nji vend teknikisht te zhvilluem industrijal-agrar. Ne bazen e ketille materjale duhet te ndertohet ekonomija e jone socjaliste (duertrokitje).

mbi detyrat konkrete

Ne pjesen e trete te referatit te vet me titullin „mbi detyrat konkrete" shoku Kidriç ka fole: 1) mbi thellimin dhe zgjanimin e organizates s'one ekonomike; 2) mbi çashtjen e metodologjis se planit, evidences dhe statistikes; 3) mbi nevojen e edukimit ma te madh Marksist-Lenjinist te kuadrave t'ona ekonomike; 4) mbi detyrat ne sektorin e prodhimit t'one industrijal; 5) mbi detyrat ne sektorin e bujqesis; 6) mbi detyrat tjera te prodhimit; 7) mbi transportin; 8) mbi problemin e fuqis puntore e te marredhanjeve ne pune; 9) mbi standardin e jeteses dhe tregtin; 10) mbi detyrat e finances e te tregtis se jashtme, dhe ne fund tha:

Konkludim:

Shoke, rezultatet, te cilat i ka mbrrijte vendi i jone ne ndertimin e ekonomikes socjaliste jane rezultat, ne radhe te pare, i rolit udheheqes i Partis s'one dhe vijes se drejte te Komitetit te saj Qendruer me shokun Tito ne krye.

Vetem roli udheheqes dhe vija e drejte e Partis s'one e ndertueme ne bazen e shkences te marksizem-lenjinizmit, ka muejte, per nji kohe aq te shkurte, jo vetem me e permbyse pushtetin politik te borgjezis, por edhe me i permbyse pozitat e saja kryesore ekonomike, pozitat kryesore te kapitalizmit ne Vendin t'one. Vetem roli udheheqes dhe vija e drejte e Partis s'one kane muejte me vendose nji sektor socjalist t'ekonomis s'one, aq te forte e te konsoliduem, t'afte per ofensivat te ma vona, sikur se asht ky i joni.

Nen udheheqjen e shokut Tito dhe te Komitetit te saj Qendruer Partija e jone ka me e forcue rrolin e saj udheheqes ne zgjanimet e ma vonshme te ndertimit t'one socjalist deri ne likuidimin e plote te mbeturinave kapitaliste ne Vendin t'one.

Rrnofte shoku Tito, prijs i Partis s'one, inspiratori e organizatori i fitoreve socjaliste!"

(Mbarimin e referatit te shokut Kidriç, te gjithe delegatet e pershendeten me manifestime te gjata entuzjaste).

Lajme nga bota

Sukseset ekonomike te vendeve te demokrasis popullore

POLONI:

Deget ma me randesi t'ekonomis polake i kane kalue planet e gjysem vjetorit te pare te vjetit 1948. Plani i nxierrjes se koksit asht realizue dhe tejkalue 9 perqind, i naftes 7 perqind; hekurit 11 perqind. Plani i nxierrjes se qymyrit te gurit asht tejkalue e ne muejin korrik minatoret polake kane arrijte fitoren ma te madhe mujore te prodhimit te kesaj lande, tue nxierre 6 miljone tonelata qymyr.

Mbas zbatimit te reformes agrare, realizimi i se ciles perfaqeson themelin e fuqishem te Polonis se re, perparimi i bujqesis asht objekt i gjithnjishem. per te cilen qeverija polake kujdesohet. Syperfaqet e tokave te mbjelluna jane arrijte per 1 miljone hektare. Numri i dhenve asht arrijte per 4 miljone ne krahasim me ate te vjetit 1945. Bujqeve i u jane shpernda 11.000 traktora, dhe jane hape 1200 shkolla bujqesore.

Krahinat prendimore te kthyeme Polonis nane, mbas robnis shekullore nen pushtuesat gjermane, po transformohen ne nji zone perparimtare bujqesore, e cila asht ne sherbim te mireqenjes jo vetem te populllit polak, por edhe popujve tjere t'Europes.

HUNGARI:

Nga 876 ura hekurudhore krejtesisht jane ndertue 235 e pieserisht 579. Qeverija Hungareze ka investue ne ket vjet 579,4 miljone forintha per perparimin e bujqesis. Si rrjedhim i kesaj del se prodhimi i grunit ne ket vjet e ka tejkalue sasin e parapame, miser asht prodhue per 18 miljone meter c nti ma teper se ne vjetin e kaluem, e rrepa sheqeri 2 here e gjysem ma teper.

RUMANI:

Me vuemjen e kontrollit popullluer industrija vojgurore e Vendit asht ba shtylle e fuqishme per ekonomin popullore te Rumanis; Per zgjanimin e lidhjes se komunikacjoneve jane shpenzue 147 miljone leja, per rindertimin e limanit te Kostances ne Detin e Zi jane parapa 190 miljone leja. Levizje kooperativiste po perhapet me hov ne katund, e cila ka ba qe te perteksjonohen metodat e punimit te tokes. Ne Rumani ka afer 10.500 kooperativa me 5 miljone e 143 mije antare, te cilat lozin rrolin kryesuer per perforcimin e bashkimit te puntorve dhe te katundarve dhe i largojne elementat kapitalist nga jeta ekonomike.

BULLGARI:

Rrezultatet e punes per ndertimin e Bullgaris flasin mbi hovin e madh te punes te njerzve punuesa te Bullgaris. Prej vjetit 1945 deri ne 1948 n'industrin tekstile, e cila asht nji nga deget kryesore t'industris, numri i puntorve asht zmadhue per 11.500. Me qellim çfrytezimi ma racional te pasunive pyjore do te çelen afer 700 km. udhe pyjore. Ne pragun e luftes ne Bullgari kane qene t'elektrifikuem 440 katunde, kurse ne fund te vjetit 1947 numri i katundeve t'elektrifikuem asht arrijte ne 1250.

SHQIPNI:

N'industrin e tekstilit, ushqimeve' lekurnave dhe duhanit tejkalimi i planit per gjysem vjetorin e pare te vjetit 1948 levize nga 4 deri ne 17 perqind. Keto rezultate jane te lidhuna ngusht me perpjekjet e mdha per permiresimin e kushteve jetesore dhe te punes te njerzve punuesa te Shqipnis, per ngritjen profesjonale dhe kulturale te kuadrave dhe perpjekieve te suksesshme per ngritjen e degve te reja t ekonomis popullore.

Lufta do te jete e rrepte dhe do te kerkoje flijime, por fitorja asht e jona

Radjo-stacjoni i Greqis se lire transmeton urdhnesen e dites se Komandantit te Pergjitheshem t'Armates Demokratike Greke, Gjeneralit Markos, ku perveç tjerash thuhet:

„Mprojtesa te Gramosit, oficer, e komandanta, komisar politik!

Ne Gramos kemi luftue ma teper se 50 dite. Kemi luftue si duhet. Atje ne Kleptis, Profitis, Ilijaz, Tabur dhe mbi te gjitha majet tjera kemi shkrue nji nga faqet ma te lavdieshme te historis se luftnave te populllit t'one. Nga Smolikasi u terhoqem, mbassi i shkaktuem anmikut dame te mdhaja dhe mbassi i dhame grushte serioze. Tashti kemi ardhe dhe jemi vendose ne Gramos; atje ku vjet i kemi pase dhane monarko-fashizmit grushte te forta.

Per balle e kemi nji anmik, i cili si per kah numri ashtu edhe per kah materjali asht shum ma i fuqishem. Por, Armata demokratike, ne lufte kundra monarko-fashizmit dhe zotnive te tij te jashtem asht e vendosun deri ne vdekje, pse lufton per drejtesin, per popullin. Tue mbajte nalte kte flamur, na do te fitojme vetem ne qofte se secili luftar e secili oficer e kryen detyren e vet patriotike ashtu si duhet.

Ketu ne Gramos monarko-fashizmi do t'i len eshtnat e veta!

Partizanet spanjollë pushtuen radjo-stacjonin frankist San - Sebastian

SPANJE:

Radjo-stacjoni i levizjes spanjolle te rezistences Pirenaika njofton se patriotet spanjolle, kane pushtue radjo-stacjonin San-Sebastian dhe i kane pre emisjonet; me kete rast ata e thirren popullin spanjolle ne lufte kundra Frankus, regjimit terrorist te te cilit po i vin ditet e fundit.

Gjyqi i Romes i denoi pjesemarresat e demonstratave, me rastin e atentatit te Toljatit.

ROME:

Korespodenti i „Tanjug-it" njofton: gjyqi i Romes i ka d nue 17 vete nga puntoret dhe qytetare te tjere, pse kishin marre pjese ne grevat e pergjithshme dhe demonstratat, qe u-ban ne shej protesti me rastin e atentatit te sekretarit te pergjithshem te Partis Komuniste t'Italis, shokut Palmiro Toljatit.

Per deshmitare u marren vetem policet te cilet sherbyen njikohesisht si paditesa te grevistave. T'akuzuemit u denun me nga disa muej burgim, pse gjoja, gjate sulmeve brutale te policis kundra demonstruesave, i kishin fye organet policore dhe pse gjoja i kishin kundershtue.

Puntoret italianë protestuen kundra furnizimit me arme te monarko-fashistave

ITALI:

Fletorja „Unita" shkruen se ne skelen e Tarantos ka mberijte nji vaporr i flotes greke per me u-ngarkue me arme te rande lufte dhe municjon qe do t'i dergohen ushtris monarko-fashiste. Ky lajm u-perhape si releja neper fabrika dhe sipermarrje. Puntoret e pese fabrikave dhe dy kantjere anijesh bane greve tue kerkue qe arma dhe municjoni, te punueme prej duerve te tyne, mos t'iu dergohen monarko-fashistave, te cilet jane tue e po luftojne kundra Armates Demokratike greke.

Komiteti i pergjithshem i Konferences danubjane ka fillue nga puna

Me 10 te k. m. filloi nga puna Komiteti i pergjithshem i Konferences Danubjane.

Komiteti e pranoi njizani proponimin e shefit te delegacjonit sovjetik, qe mbledhjet te mbahen me dyer hapet, si per perfaqesuesit e shtypit, ashtu edhe per publikun, perveç atehere kur Komiteti e shef t'arsyeshme qe mbledhjet te mbahen me dyer mbyllun.

Delegatet e Bashkimit Sovjetik dhe te vendeve te demokracis popullore ne Konferencen danubjane e kane vizitue katundin Orashac

Ne baze te thirrjes se katundarve t'Orashcit, antaret e delegacjonit te Bashkimit Sovjetik dhe delegacjonet e vendeve te demokracis popullore, qe marrin pjese ne Konferencen danubjane, e kane vizitue kete katund, ne te cilin ka plase kryengritja e pare serbe.

Bashk me musafiret kane qene Stanoje Simiq, minister i p. te jashtme te RFPJ, Alesh Bebler, ndihmes Ministri i p. te jashtme, Milajko Begoviq, ndihmes i kryetarit te Komisjonit te planit dhe antaret e delegacjonit jugosllav ne Konferencen e Danubit.

Lajme te shkurta nga Krahina

PEJE:

Me gjithse ka kalue mjaft kohe qysh se jane korre drithnat ne rrethin e Pejes, puna intenzive per livrimin e sternishtave ka fillue vetem nder keto dite. Organizatat e Frontit i kane ba planet e caktueme dhe lavrimi bahet shum ma mire, sidomos mbas shiut qe ka ra. Deri tash jane livrue ne rreth 350 hektare Por duhet me livrue edhe siperfaqe te tjera te mdhja. Kjo mase agroteknike ma se dobti kryhet ne teritorin e Keshillit PopullUer te vendit ne Gorazhdevc, ku organet e pushtetit dhe te Frontit tregohen indiferent kundrejt kesaj detyre shum te randesishme.

PRISHTINE:

Ketij viti, per te paren here Krahina e jone e mbrapambetun asht ne gjendje me u furnizue me sasina te mjaftueshme me fare kualitative te drithnave te bardha prej burimeve te veta. Plani i aprobimit te grunit te fares se pare, i cili asht dhane nga Ministrija e Bujqesis e Republikes Popullore te Serbis asht tejkalue njiqind per qind. Jane xjerre 200 vagona grune «Bankut» i cili gjate ketij vjeti ka dhane prodhimin per 30 deri 40 per qind ma te mire prej llojeve te tjera grunit ne ket krahine. Plani i aprobimit te tershanes asht realizue per 133 perqind, i elbit per 240 perqind. Fara asht mbledhe prej arave ma te mira.

SERBICE

Me gjithse ne ket vjet fabrika e tullave dhe e tjegullave nuk e ka fillue punen ne kohen e duhun, deri me tash ka muejte me arrijte suksese te mira ne prodhimin e tullave e te tjegullavet.

Puna ne ket fabrike, ne ket vjet asht permiresue dhe prodhimi asht shtue 10 per qind ne krahasim me ate te vjetit te kaluem. Kjo ka muejte me u arrijte ne saje te punes vetmohuese te puntorvet.

Ne ket pune jane kallxue ma aktiva, ma te pa lodhun dhe ma te disciplinuem: Shoqja Miomirka Çeperkoviq, e cila ban ma teper se 1000 copa tjegulla dhe i shperndan neper vendet ku thahen, dhe shoku Budimir Velickovic i cili nxjerre 2700 deri ne 2800 copa tjegulla prej preses.

Fasli Velija

PEJE

Si mbas rezultateve perfundimtare te regjistrimit te Huas popullore no rrethin e Pejes jane regjistrue gjithsejt 8.713.000 dinare. Ne regjistrim kane marre pjese 12.541 vete. Shtat mije bujqe kane regjistrue shtat miljon e 39 mije dinare, 51 nepunesa kane regjistrue 185.000 dhe 4.795 te rij kane regjistrue 1.795.000 dinare.

MITROVICE

Ne rrethin e Mitrovices jane mbrrijte perfundimet ma te mira ne regjistrimin e Huas popullore ku jane regjistrue 13.622.000 dinare. Ne regjistrim kane marre pjese 17.679 vete. Bujqit kane regjistrue 3.273.000 dinare, puntoret 5.722.000 dinare, nepunesat 1.696.000 dinare, zejtaret 18.000 dinare, rinija 2.536.000 dinare dhe te tjeret 942.000 dinare.

SERBICE

Grate e rrethit te Drenices, ne saje te punes se palodheshme te keshillit te rrethit te t'AFJ-es, e kane kuptue drejte randesin e regjistrimit te Huas popullore dhe 700 veta kane regjistrue shumen prej 520.000 dinaresh. Jane dallue grate e keshillit te Vendit ne Polanc, te cilat kane regjistrue 45.000 dinare e mandej grate e Serbices. Shoqja Jelica Kujunxhiq ka regjitrue 5.000 dinare.

Botimi i Keshillit Krahinuer te Frontit popullUer—Sipermarrja per shtyp dhe botime "Milladin Popoviq„ Prishtine.
Pajtimet ne fletore i pranon: Admini-strata dhe ekspedicion.